

вільне пересування у межах країни та вільний вибір місця проживання. Вказівки на це є не тільки у Загальній декларації прав людини, але і у Міжнародному пакті про громадянські і політичні права, який є документом, що має обов'язкове значення для всіх держав, які його підписали.

Завдання полягає в тому, щоб кожен носій відповідних прав і обов'язків мав необхідну правову підтримку, правову базу на кожній із стадій процесу реалізації своїх прав та обов'язків, що є важливою гарантією нормального функціонування усього управлінського механізму.

Отже, питання забезпечення прав і законних інтересів особи є одним із найважливіших у діяльності управлінських кадрів усіх рангів. Світова практика розвитку демократичних країн свідчить, що саме забезпечення прав і свободи людини та громадянина, ставлення держави, її органів та службовців до людини є основним критерієм соціальної справедливості та законності.

Література

1. Аверьянов В.Б. Организация государственного управления, структурно-функциональный аспект. Київ, 1985. 146 с.
2. Адміністративне право: сучасний стан і напрями реформування. Матеріали Першої науково-практичної конференції, 18-21 чер. 1998 р., м. Яремче Івано-Франківської обл. 82 с.
3. Бандурка О.М. Основи управління в органах внутрішніх справ України: теорія, досвід, шляхи удосконалення. Харків, 1996. 398 с.
4. Демократизация аппарата управления. Київ, 1990. 304 с.
5. Битяк Ю.П., Зуй В.В. Адміністративне право. Загальна частина. Харків, 1997. 137 с.
6. Гладун З. Поняття і зміст державного управління: адміністративно-правовий аналіз. Львів, 1996. 21 с.

УДК 34:342.9 (043.2)

Вербінець В.Е., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Толкачова І.А., к.ю.н., доцент

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ ЗА ВЧИНЕННЯ ПЕВНИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ НА ЗАГАЛЬНИХ ПІДСТАВАХ

Питання законодавчого встановлення та регулювання норм відповідальності неповнолітніх є актуальним у всьому світі, адже

наявність правопорушень, зокрема й адміністративних, вчинених особами, що не досягли певного вікового цензу є своєрідним «лакмусовим папірцем», який висвітлює справжній рівень моральності суспільства конкретних держав.

На сьогодні в Україні досить актуальним є питання адміністративної відповідальності неповнолітніх осіб оскільки кількість скоюваних ними правопорушень зростає. Причиною такої поведінки найчастіше є неналежний догляд за дітьми батьків або їх відсутність. Крім того, згубний вплив на неповнолітніх справляє телебачення, що пропагує насильство і життя заради власного задоволення [1, с. 3].

Під адміністративною відповідальністю розуміють вид юридичної відповідальності фізичних і юридичних осіб, яка полягає в застосуванні уповноваженими державою публічними органами (їх посадовими особами) певного виду адміністративного примусу – адміністративного стягнення (адміністративної санкції). Суб'єкти адміністративної відповідальності поділяють загалом на дві групи: загальні та спеціальні. Загальним суб'єктом адміністративного проступку (правопорушення) вважається осудна особа, яка досягла шістнадцятирічного віку. Спеціальним суб'єктом є особа, яка може бути визнана суб'єктом конкретного адміністративного правопорушення, а відтак притягнута до адміністративної відповідальності за наявності у неї, крім ознак загального суб'єкта, певних додаткових ознак, таких як громадянство, стан здоров'я, сфера професійної діяльності, вік, тощо. Для спеціальних суб'єктів (у тому числі неповнолітніх) передбачені специфічні, відмінні від загальних, санкції за вчинення адміністративних правопорушень [2].

Неповнолітніми, згідно з положеннями статті 13 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), вважаються особи у віці від 16 до 18 років. Відповідно до статті 24-1 цього самого нормативно-правового акту, за вчинення адміністративних правопорушень до неповнолітніх можуть бути застосовані такі заходи впливу як зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого, попередження, догана або сувора догана, передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання.

Проте існують адміністративні правопорушення, за які передбачено покарання неповнолітнього на загальних підставах. Так, ч. 2 ст. 13 КУпАП визначено список таких норм: статті 44, 51, 121-127, 130, стаття 139, частина друга статті 156, статті 173, 173-4, 174, 183-1, 185, 190-195. Серед них – дрібні крадіжки, керування транспортними засобами у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, дрібне хуліганство, порушення правил, що стосуються вогнепальної зброї тощо.

З урахуванням характеру вчиненого правопорушення та особи правопорушника до зазначених осіб (за винятком осіб, які вчинили правопорушення, передбачені статтею 185) можуть бути застосовані заходи впливу, передбачені статтею 24-1 цього Кодексу [3].

Також досить цікавим є факт відсутності особливої процедури провадження у справах стосовно неповнолітніх та визначення законодавцем лише специфічних органів та їх посадових осіб, які можуть складати протоколи та застосовувати заходи впливу стосовно цих суб'єктів адміністративної відповідальності. Проте порядок складання протоколу та саме провадження відбуваються на загальних засадах, що може порушувати принципи гуманності та моралі суспільства через не враховані при цьому вікові особливості особи.

Отже, проаналізувавши викладену вище інформацію, можна зробити висновок, що законодавство України є доволі лояльним та демократичним відносно малолітніх порушників. Норми, що прописані у КУпАП визначають нематеріальну відповідальність малолітніх як спеціальних суб'єктів, а також надають можливість, залежно від обставин, пом'якшити санкції, що застосовуються на загальних підставах. Проте деякі моменти, наприклад провадження у справі без урахування вікових особливостей, можуть видатися не надто повчальними і, можливо, в майбутньому потребуватимуть корегувань, або докорінних змін.

Література

1. Нікітіна І.В., Толкачова І.А. Правовий аналіз адміністративної відповідальності неповнолітніх в Україні. Materials of the XII International scientific and practical conference «*Fundamental and applied science – 2016*», October 30 – November 7, 2016. Volume 8. Law science. Sheffield. Science and education LTD. P. 3-5.

2. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984. *Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР)*. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122.